

7. Пашкевич К., Овчарек В. Особливості використання етноджерел в дизайні колекцій сучасного одягу. *Теорія та практика дизайну*. 2018. Вип. 15. С. 109 -123.
8. Топ-5 українських дизайнерів, які зробили вишиванку модним трендом. *Блиц-info*. 12 липня 2016// <https://blitz.if.ua/news/top-5-ukrainskyh-dyzauneriv-yaki-zrobyly-vyshyvanku-modnym-trendom.html>
9. Трембіцький Анатолій. Традиційний одяг українців Поділля. *Свобода*. 2021. 11 листопада// <https://svoboda-news.com/svwp>
10. Юрчишин Ю. Традиції народного вбрання у творчості сучасних дизайнерів одягу історико-культурні передумови та мистецькі інтерпретації: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Київ. 2021. 236 с.
11. Satenstein Liana. Your Favorite Bohemian Garb Is Actually Traditional Ukrainian Costume. *VOGUE*. 2015. April 28 // <https://www.vogue>
12. Ukrainian Fashion Week 2013. Poustovit L. «Urban Mosaic»// <http://fashionweek.ua/en/>

ТВОРЧИСТЬ ІВАНА МАРЧУКА

Стоянова М.

Іван Марчук — легенда сучасного українського мистецтва, майстер великої сили, багатой творчої інтуїції та досконалого живопису. Народний художник, гончар, графік, лауреат Національної премії імені Т. Шевченка. Художник має свій світогляд, свою оцінку, свою філософію, яка відрізняється. [4, с. 4]

Велику увагу Іван Марчук у своїй творчості приділяє «суспільству споживання», яке усвідомлює різноманітні виміри екологічної свідомості та формалізує проблему екологічної естетики. Спосіб життя багатьох людей зосереджений на особистому задоволенні. Надмірність пов'язана з «перевантаженістю» культурного простору. На початку ХХ століття німецький філософ і соціолог Георг Зіммель попереджав, що це «відхилення» між культурною формою та змістом. Нагромадження форми неминуче

призводить до втрати змісту. Втрачається здатність розрізнати істину і неправду, а реальність замінюється умовною схожістю. Зміна стану речей у «суспільстві споживання» змінює і людину. [6]

«Не хочу так, не хочу так, і так не хочу, а хочу так, не знаю як», – так охарактеризував суспільство споживання Іван Марчук.[2]

Впротидію цьому народилася серія його картин під метафоричною назвою «Голос моєї душі». Головною особливістю цих творів є постать мислителя з високим відкритим чолом, що втілює космологію. Він був відчужений від усього матеріального, дивно одухотворений. Досить трохи спостережливості, щоб глядач зрозумів, що ця постать ототожнюється із сутністю самого митця, і є справжнім духовним «Я», яке відображає його душевний стан. На цих картинах можна відчутти присутність художника без його фізичного зображення. Натомість у них подих і голос І. Марчука.

У його роботах люди, тварини, птахи, дерева та рослини органічно пов'язані. «Під усіма формами та іменами на землі – одне життя і одна реальність», – так стверджує І. Марчук. Образи біблійних легенд і світового фольклору поєднуються тут у приголомшливому поєднанні. [4, с. 7]

Коли сталася небувала катастрофа Землі – Чорнобильська трагедія, з радіаційного попелу виринули «Апокаліптичні мотиви» та «Затихлі струни». До речі, Марчуку вперше судилося бути художником-передвісником. За два тижні до аварії, як неминуче передчуття, він написав триптих, що відтворює людську трагедію, насильно вилучену з природного середовища. Загальна композиція, картина та тональність твору доводять психодраму до кульмінації. Цей незвичайний твір був створений у стані глибокого інтуїтивного проникнення, який отримав назву «Монолог». Тривога художника про Україну та майбутнє життя на Землі відображена в серії картин під назвою «Пересторога». [4, с. 9]

Картини Марчука провокують багатовекторність читання. Кожен бачить їх по-своєму, залежно від культурного рівня, світоглядної системи, обізнаності з художнім каноном. Подекуди абстрактне бачення художника

наводить жах на глядача. Рай і пекло, надія і відчай переплелися. Але пронизують його творчість і буденні образи свічок, яблук, флейт тощо. Іноді прототипом митця є мудрий пророчий птах – ворона, що символізує глибоке розуміння світу. Іноді він був скромним і тихим, глибоко всередині, а іноді підступним. На картині може оселитися ціла зграя ворон («Над ними ворони кричали, «Прилітайте на осінь мою», «Вони покинули свій дім»). [4, с. 11]

Кажуть, роботи художника не можна підробити, бо він використовує власну техніку малювання – пльонтанізм. Художник жартома дав назву своєму стилю – від слова «пльонтати», у значенні плутатись. Замість звичайних мазків живопису він малює полотно приголомшливим мереживом. Це маленькі переплетені нитки, які вплітаються в детальне зображення. Через складність техніки передачі авторського зображення повтор майже неможливий.

"Мене заворожували голі дерева – це мереживо ліній, ця краса. А як то все зобразити? Так, я винайшов свою власну технологію "пльонтанізм". Слово придумала моя мама, яка розчісувала своє довге волосся й говорила, що воно так "запльонталось". Тож я почав заплутувати десятки кілометрів ліній, щоби зробити один пейзаж", – зізнався митець. [1]

Художник невпинно працював над створенням власного нового стилю живопису. Як гілки дерев, він нанизував на «голос душі моєї» все нові й кардинально інші етапи творчості — «Цвітіння», «Пейзажі», «Портрети», «Абстрактні композиції». Він черпає натхнення в найпростіших речах.

"Якщо дивишся здаля, то ти бачиш, ніби це звичайний пейзаж, але як приходиш до неї на близьку відстань, то ти бачиш, що картина ніби зіткана з ниток чудернацьких", – відмітив галерист Максим Волошин. [3]

Художник використовує авторську техніку малювання (пльонтанізм), щоб розкрити світогляд людей епохи «матеріалізації». В інших роботах митця ця тема не втратила своєї актуальності, розкриваючи символіку світу речей у всій його цілісності, що є головним питанням його візуальної філософії «Що таке людина?». [6]

Іван Марчук – художник сьогодення, сучасний митець-філософ, який вичерпує натхнення із буденних речей, засновник нового, власного, неповторного стилю, а також недооцінений геній. Людина, що чіпляє своєю творчістю важливі теми, розкриваючи їх потаємний сенс; невимушено, тендітно показує свій внутрішній світ, «запрошуючи» усіх охочих; не очікує визнання людьми, зберігаючи кожную частинку своєї душі в картинах, що «не продаються». [2, с. 384] [6]

-
1. Бабенкова О. Єдиний українець зі списку «100 геніїв сучасності»: найцікавіше з життя Івана Марчука. *24 канал. 12 травня 2021* // <https://24tv.ua/ivanovi-marchuku-85-shho-vidomo-pro-ukrayinskogo-povini->
 2. Герасимюк М. Іван Марчук як особистість та художник. *Кур'єр Кривбасу. 2010. № 9/10. С. 383 - 388.*
 3. Іван Марчук: геніальний художник, що не продає своїх картин. *24 канал. 17 липня 2012* // https://24tv.ua/ivan_marchuk_genialniy_hudozhnik_shho_ne_prodaye_svoyih_kartin_n236357
 4. Іван Марчук: «Я - вічний мандрівник, прикутий до мольберта»: методичні рекомендації до 80-річчя Івана Марчука (1936) / уклад.: С. Довгань, Л. Радібаба, І. Грицишин. Тернопіль: Кутор, 2016. 49 с.
 5. Річ і Людина в «суспільстві споживання» (філософія візуальних образів Івана Марчука). *24 канал. 27 жовтня 2020* // <https://www.oblradack.gov.ua/>
 6. Чирва А. У його картинах образ сучасного світу. *Урядовий кур'єр. 2007. № 30. С. 7.*

ЧАРІВНИХ МЕЛОДІЙ ТВОРЕЦЬ

Панченко М.

Виповнилася 95-а річниця від дня народження композитора Віталія Дмитровича Кирейка (1926 – 2016 рр.), постать якого добре відома не тільки на Батьківщині, а й за її межами, стала визначним явищем в історії української музики. Він – митець, новатор жанрів, той, хто вперше в Україні написав Подвійний концерт для скрипки й віолончелі з оркестром, лауреат